Brassó, 1893. IX. évfolyam 123-ik szám. Szombat, deczember 23.

Mérnökök és jogászok el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 6 frt — kr.
Félévre . . 3 „ — „
Negyedévre . . 1 „ 50 „
Egyéb czímre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 6 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollektorajában.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári „Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések dija:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyitttér: közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyitttér dijai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Fő- és felelős szerkesztő:
Dr. Weisz Ignácz
ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda:
Brassó, Lépcsőtér 110. szám alatt,
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak

Szerkesztő:
Dr. Fischer Ákos
ügyvéd.

Lapunk t. olvasóihoz.

Már nap multva a „Brassó" tizedik évfolyamába lép.

Már magában véve azon egy körülmény, hogy a „Brassó" kilencz éven át fentarthatta magát, elég bizonyítéka annak, hogy ezen lapra a magyarságnak szüksége volt, hogy ezen lapot a magyarság támogatta, hogy a „Brassó" hiven teljesítette feladatát és hogy a magyarságnak ezen lap ellen mi kifogása sem volt.

A „Brassó" jövőben fokozottabb mérvben fog feladatának megfelelhetni, mert fennállását nagyban biztositotta az, hogy a nyomda és a lap tulajdona oly egyénre ment át, ki a „Brassó" megalapitása és fentartása érdekében éveken át fáradozott.

A „Brassó" t. olvasóinak e lap ellen tudtunkkal soha sem volt panasza és igy oka sem lehet arra, hogy azt a „Brassó"-t, melyet kilencz évi hű szolgálatatért eddig hűségesen támogatott, most midőn tizedik évébe lép, elhagyja.

Igyekeztünk lapunk t. olvasóinak több rendbeli kedvezményt nyujtani előfizetési felhivásunkban; az előfizetési dijat is leszállitottuk: reméljük tehát, hogy t. olvasóink jövőre is szives pártfogásukban fognak részesiteni.

Ezt kérve maradunk tisztelettel

A „Brassó" kiadóhivatala.

Karácsony ünnepére.

Ha megszólal tornyainkban a harangok érczhangja, ezen bánatos hangok eljutnak szíveinkhez és önkéntelenül is a halálra gondolunk, mert sajátságos bár de tény az, hogy harangjaink legtöbbször akkor szólalnak meg, ha halottunk van, ha temetünk.

Hogy miért ekkor és nem akkor is, ha örömnapot ülünk, ha születés, nász, ha keresztelő van? ki tudja! Tán azért nem, mert a harangok ünnepélyes, bús hangja nem talál az öröm érzetével.

Karácsony napján is meg fognak szólalni a harangok, nem azért, hogy temetésre hivjanak bennünket, hanem, hogy hirdessék a kereszténység megváltójának születését, annak a megváltónak, ki az igaz „felebaráti szeretet" hirdetésével ajkain halt meg az egész emberiségért.

Karácsony az egyedüli nap, a melyen a harangok — születést is hirdetnek, mert az, a kinek születését hirdetik, az egész keresztény világ megváltója érdekében is halt meg.

És ha megszólalunk e szent napon a harangok és ha feltidézik lelkeinkben a megváltónak, tetteinek és szavainak emlékét, mindnyájunk lelkét eltölti az általa hirdetett „felebaráti szeretet"-nek érzése, szeretettel öleljük magunkhoz családunk tagjait, imádott gyermekeinket és megszálja szíveinket az a kimondhatatlanul boldogító érzés, melyet csak az emberiség javát akaró mindenható jó Isten olott lelkeinkbe — és ünnepelni fogunk, mert nincsen szebb és igazabb ünnep, mint a szeretet ünnepe.

A karácsony a család ünnepe, mert ezen ünnepen számüzetik a családból minden egyenetlenség, minden szeretetlenség és a család minden tagja közelebb simul egymáshoz, mert a szeretet számüzi kebleikből a félreértéseket, a rosszakaratot, a gyanusitást, mert ezen ünnepen igazán átérzi a család minden egyes tagja, hogy az igazi boldogság csak a szerető családban található fel.

Magyarországnak — szeretett hazánknak összes lakosai is: vallás- és nemzetiségi különbség nélkül — egy családot alkotnak: ezen föld közös édes anyánk; jóléte a mi jólétünk, boldogsága a mi boldogságunk, öröme és bánata a mi örömünk és bánatunk, függetlensége a mi függetlenségünk és rabszolgasága a mi rabszolgaságunk.

Ezen közös édes hazánk jóléte, felvirágzása, boldogsága, biztonsága és nyugalma a mi kezeinkbe van letéve, mert mindez az e hazában élő testvérek békés egyetértésétől, fáradhatlan szorgalmától van feltételezve.

A békés egyetértést pedig mi teremtheti meg és tarthatja fenn? az a „testvéri szeretet", melyet a Megváltó hirdetett, a melynek ünnepét éljük meg kará csonyban.

A hazánkat laló nagy családnak nagy szüksége van a karácsonyra, a „szeretet" ünnepére.

Évtizedek óta terjed a magyarság és a hazánkban laló testvérnemzetiségek között a féleréteskőbül, a mesterségesen szitott elhidegülésből s a partikularis törekvésekből származó szeretetlenség, az a szeretetlenség, mely állami életünk békés lejtődését gátolja, az államesmét és hazánk integritását veszélyeztetve, a gyűlölet magvát hinti el és növeszti magyra nemzetiségi testvéreinkben a magyarsággal szemben; és hiába kisérlik meg egyesek, kisérli meg a sajtó, — a már elevett magot kiirtani alig tudjuk.

Pedig a szeretetlenség, a gyűlölet magva ott van a szivekben — azon szivekben, melyeknek a nagy megváltó a testvéri szeretetet hirdette, a mely szivekbe nem a gyűlölet, hanem a szeretet érzetét olotta be a teremtő és csak testvéreinktől függ, hogy a félreértések és gyanusitgatások indokoltalan érzetét számüzve kebleikbül, szerető szivvel forduljanak hozzánk, — hozzánk, kik őket szerető szivvel, tárt karokkal várjuk.

Senki sem tudja, hogy mit hoz a jövő! Hosszu időkön át elvczítik a béke áldásait, a békés időket, melyek közöttünk, testvérek között a testvéri szeretettet, a jó és békés egyetértést, az ezekkel karöltve járó haladást, felvirágzást letteke volna hivatva megérlelni, örökre biztositni hogy közveszély esetén testvéri összetartással állhassunk szembe vállvetve minden veszélynek, mely hazánkat és minket, fenyegethet.

Rosszul használtuk fel a béke idejét és ki tudja, mily közel van a veszély, mely ha egyenetlenségben talál bennünket, örök vesztunkre lehet!

Még tart a béke, még nem tornyosulnak hazánk láthatárán a vészterhes felhők, még van idő! Használják fel nemzetiségi testvéreink, gondolják meg, hogy ha egy ezredéven át meg tudtunk élni lelkében egymással e szent hazában é lejtődését gátolja, az államesmét és hazánk integritását veszélyeztetve, a gyűlölet magvát hinti el és növeszti magyra nemzetiségi testvéreinkben a magyarsággal szemben; és hiába kisérlik meg egyesek, kisérli meg a sajtó, — a már elevett magot kiirtani alig tudjuk.

Pedig a szeretetlenség, a gyűlölet magva ott van a szivekben — azon szivekben, melyeknek a nagy megváltó a testvéri szeretetet hirdette, a mely szivekbe nem a gyűlölet, hanem a szeretet érzetét olotta be a teremtő és csak testvéreinktől függ, hogy a félreértések és gyanusitgatások indokoltalan érzetét számüzve kebleikbül, szerető szivvel forduljanak hozzánk, — hozzánk, kik őket szerető szivvel, tárt karokkal várjuk.

Senki sem tudja, hogy mit hoz a jövő! Hosszu időkön át elvczítik a béke áldásait, a békés időket, melyek közöttünk, testvérek között a testvéri szeretettet, a jó és békés egyetértést, az ezekkel karöltve járó haladást, felvirágzást letteke volna hivatva megérlelni, örökre biztositni hogy közveszély esetén testvéri összetartással állhassunk szembe vállvetve minden veszélynek, mely hazánkat és minket, fenyegethet.

Rosszul használtuk fel a béke idejét és ki tudja, mily közel van a veszély, mely ha egyenetlenségben talál bennünket, örök vesztunkre lehet!

Még tart a béke, még nem tornyosulnak hazánk láthatárán a vészterhes felhők, még van idő! Használják fel nemzetiségi testvéreink, gondolják meg, hogy ha egy ezredéven át meg tudtunk élni lelkében egymással e szent hazában é

VARIA.

Fokról-fokra.

— — És elérkezett a szeretet ünnepe. Szemeim előtt lebegnek boldog gyermekkorom évei, midőn dobogó szivvel alig vártam a karácsony eljöttét, midőn áhitattal néztem testvéreimmel a szerető szülők által titkon feldiszitett fenyőfát.

Látni vélem magam s testvéreim boldogságtól kipirult arczait, a mint körülnyujtják örvendő szülőinket, mintegy ezzel akarva megköszönni a nekünk szerzett örömet. Látni vélem szülőink mosolygó arczát s nem tudom eldönteni, vajjon az ő, vagy a mi örömünk nagyobb?

S körülöttünk. Az eddig oly barátságos szobacsokban most ridegség, komorra változott; öz egy ismeretlen fájdalom egy bizonytalan czél felé.

Ki a levegőre, talán ej helyreállijlelkem meghiábolottott egyensulyát.

Bolengyünk az utczák homczegő tömegébe, mint a parány a nagy világegyelembe.

A légszesz lángokkal fényessé vált aszfalton ügik egymást a köddel öveczett tömegek. Mindenkinek sürgős dolga látszik lenni, közbe-közbe hallom a nyomorba születtett szegény gyermek fájdalmas szavát: „tessék gyulát venni."

Mindegyre ujabb tömegek erednek mel a lagynak el.

Szivem összefacsarodik a fájdalomtól s irigységtől, mert mindenkinek oly kedves ez az ünnep. Csak én vagyok messzire a családi körtől, hol most bizonyára ép ügy készülődnek a szeretet ünnepére s talán lesz közöttünk, ki egy pillanatban rám is gondol.

El, el innen, az irigységet kelő ligkörbül, vissza csendes magányomba. Ott nem kell látnom a boldogságtól sugázó arczokat s talán enyhül fájdalmam heve

* * *

Mintha gigászi munkát végeznék, a mig egyik lépcsőfokról a másikra kapaszkodom.

Bánt a csend, bántanak a világos ablakok. Pedig előttük kell elhaladnom.

S mégis nem álhatok ellenei, benézek az első emelet ablakán, mintha kényszer hatása alatt állanék.

A villamos lámpákkal megvilágitott zöld fa mellett körülvéve a gyermekektől magyarázza a nevelőnő az ünnep jelentőségét s a nyitott ajtón át boláthatok az ebédlő teremben, hol éjen most kuczeznak öblös pezsgős poharaival a fényes társaság.

De csak tovább megyek s a mint lépcsőről-lépcsőre haladok, mindig az előbbi kép van szemeim előtt.

Milyen unottan, egykedvűen nézik a gyermekek az összehalmozott játékszereket! Mintha csak valamely mindennapi esemény előtt állnának.

Hát nem husból és vérből valók ezek is?

* * *

Gondolataim közepette megzavar a gyermekörömben kifakadó kiáltás.

A karácsonyfa köré gyűlve az egész család, hogy gyönyörködjék a gyermekek örömében s örömkönnyű csillog a szülők szemében.

Akárcsak a magam gyermekkori örömét játékszer látára!

Nem tudja, melyiket nézze előbb, a visszgyertyák fényében ugró fát, avagy a kardot, dobot vagy csákót? Vagy talán előbb a hintaló nőjön?

Ez is igy tehetem egykor, régen. Vagy talán csak álom lett volna, a gonosz démon játéka? S a valóság a kamor igazság, mostani elhagyatottságom?

Könny tolul szemembe; oly kedves a kép, oly boldogitó a látása s mégis tu tovább, mert csalfa kép, mely boldogsággal fájdalmat okoz.

* * *

Meg egy ablak előtt kell elé haladnom. Sötét, csak a kályhában égő parázs vilagitja siláuyan.

Szegény, nagyon szegény munkás ember ablaka, kinek körülményei nem engedik az oly nagy fényüzést, hogy ily késő világitsa lakását. Minden fillére kenyérre kell s nagy szó a kell!.

Szemeim téveszdi keresik itt is az előbbi fény és örömek bár parányi részét. Nincs fényarban uszó fenyőfa, nincs összehalmozva gyümölcs, édesség és játékszer.

Szemeimmel követem a bágyadt fényt sugardi, talán ügy feltalálom mindezeket . . .

Kis ugyaban ülnek a boldogságtól sugázó arczu gyerek, magaban ülnek a szülőtől kapott ezimeczkét s meleg ruhát.

Most talán épen arról álmodik, hogy az a jó angyalka jövőre majd neki is hoz olyan fényesen feldiszitett fát, mint a milyeneket ma látott, hogy neki is kardot, puskát, dobot és lovat. Talán már most is hozott volna, mert jó, szegedelmes gyermek, de elfeledjétke. Nehéz is az angyalkának mindenkire gondolni azzal vajjon ismerive őt, a ki senki sem akar ismerni.

A gyermek boldogan álmodik, álmának örömében nevet. Anyja, ki árgya melletti ul, mélyen sóhajt s kezével szemének kék könyét morzsolja szét . . . . .

Szterényi Sándor.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

annak felvirágoztatásán közösen munkát kodhattunk, ezen törekvésünket a jövő ezredévben is csak a békés egyetértés, a testvéri szeretet vezetheti diadalra.

Vajha a megszóláló harangok érczes hangjai ezen karácsony ünnepén azt hirdetnék, hogy ezen haza összes lakosainak lelkeiben ismét megszületett a béke, a testvéri szeretet érzése; és vajha azt is hirdetnék egyuttal, hogy a testvérnemzetiségek szivéből örökre kihalt a szeretetlenség a magyarral szemben.

Dr. W. I.

Belföld.

A főrendiháznak decz. 19-én tartott ülésén, a napirend előtt Vaszary Kolos herczegprimás küldött szavakban adott kifejezést a főrendek hódolatának a király ő felsége és családja irányában, a közelgő ünnepek alkalmából. — A budget tárgyalást folytatta ezután a főrendiház. Zichy Nándor gróf a katolikus tanulmányi alapoknak katolikus czélokra való fordítását hangsúlyozta, mire Csáky Albin gróf miniszter megnyugtató felvilágosítással szolgált. Eötvös Loránd báró az egyetemi építőkészletre fordítandó fejtette ki ismeretes nagyszabású tervét, melyre Csáky Albin gróf hangsúlyozta, hogy pénzügyi viszonyaink között alig lehetséges ily nagy tert keresztülvinni. A budapesti egyetem katholikus jellegét az idős Czázska György kalocsai érsek hangsúlyozta, mire a kultuszminiszter ismételte a korábbi években tett nyilatkozatát. Ezután a budgetet részletesen is elfogadta a főrendiház s még több törvényjavaslat vita nélkül letárgyalt.

A képviselőház decz. 20-án br. Banffy Dezső elnöklete alatt rövid ülést tartott. Bejelentette a főrendiház üzenetét a letárgyalt törvényjavaslatokra vonatkozólag, valamint a III. bizalmi bizottság határozatát, Lelbach László mandátumának megsemmisítése tárgyában. A javaslatokat szentesítés végett letterjesztik ő felségének, a hódsági kerülethen pedig elrendeltek az uj választást. Miután még Hollós Pál felszólalásra az elnök kijelentette, hogy ezentul a lapokat is értesítik az ülések megtartásának idejéről, az ülés véget ért.

Külföld.

A Vatikánban Crispi miniszterelnökével szemben épségben tartottátnak ellenséges érzelmeket. Ujból való kineveztetését csak azokkal az érzelmekkel fogadták, mintha akárkit más hivtak volna meg a kormány élére. Sőt most Crispivel szemben hiczgyes előzékenységet tanúsítanak a vatikáni körökben, a mennyiben a két vatikáni lap; a „Voce della Verita" és az „Osservatore Romano" szerkesztőinek, a kik szolót Crispi a legkegyetlenebbül támadták, a papai államtitkári hivatal részéről azt az utasítást adták, hogy jövőre tartózkodjanak az olasz miniszterelnök elleni támadásoktól. Ez az eljárás azt mutatja, hogy a Vatikánban mindent el akarnak kerülni, a mi Crispi egészen feleslegesen sértegetésére vezetne és az olasz miniszterelnöket egyházellenes lépésekre ingerelhetné. Természetesen magától értetődik, hogy a Vatikánban elvárják, hogy Crispi a Vatikán tárgyiagos és kimélőbb magatartását méltányolni tudja és az egyházzal szemben most kiméletesebb politikát fog követni, mint azelőtt.

—

Az angol alsóház decz. 20-ikí ülésében Gladstone Hamilton indítványát ellenezve, kijelentette, hogy a kormány Hamilton indítványát csak bizalmatlansági szavazattnak tekinthetti és ezért az indítványt az által, hogy a kormány részére bizalmi szavazatot kér, megtámadja. A kormány az eddigi rendszerhez ragaszkodik, mely szerint a hajóépítésnek ezentúl a parlamenttel kell megszavazni. Veszélyben és szükségben a szabályokról el lehet térni. Azonban jelenleg nincs veszély és az angol hajóraj nem áll mögötte Franczia- vagy Oroszország hajórajának.

Hamiltonnak az angol hajóhad szaporításának szükségességére vonatkozó indítványát 240 szavazattal 204 ellenében elvetette, és elfogadtak Gladstone indítványát, mely szerint a felelős miniszternek első kötelessége kellő intézkedésekről gondoskodni, hogy a hajóhad képes legyen az ország védelmére.

Román dolgok.

A magyar önkény virágzásban.

Hosszu vezércikket irt a „Gazeta" azon alkalomból, hogy a Tribuna és Foia Poporului további megjelenése be lett tiltva.

Ezen önkényes (?) szellemnek erőszakos kitörése ellen, mely ma a hatalmon levőket veliink románokkal szemben veszi, erélyesen fel kell szólalnunk. Ne feledjék a Gazeta ellenesei, hogy az 1852. törvény ellenök hozatott volt és emlékeztesi őket, hogy „ma nekem, holnap neked." A sok beszéd után mégis sajnálatát fejezi ki a felett, hogy Brote Eugén nincs a maga helyén és hogy azt anélkül hagyta el, hogy a szükséges intézkedéseket megtette volna. Ne egyéb baj sincs csak is az! Tehát nem a magyar önkényuralom virágzik Szebenben, hanem Brote Eugén hiányzik Szebenből.

*

A „Kárpát Egylet" igen barátságosan fogadta Kolozsvár a beléje-levő gör. kath. gymnázium 32 növendékét az 5 tanárral. Erről a „Gazeta" is tudomást vett és közölte a kolozsvári lapok tudósításait, de egyuttal megigéri, hogy ő is hozza fel a dologhoz szólani. Várjuk!

Addig a „risum teneatis"-hez nem szólunk semmit.

*

Glodariu Augusta brassói gör kel. oláveles óvónő, a ki oklevelét a budapesti óvóképző intézetben szerezte, érdekes felolvasást tartott közelebb a helybeli gör. kel. román gymnáziumban a kisdedovodak kelet-kezéséről, szokniak első apostolai, a gyermekmenedékházak, szeretetházak, gyermekjátszóterek. A magy számu, lőleg nő közönség megéljenezte a felolvasót.

Csakhogy belátta a „Gazeta" is, hogy nem olyan veszedelmes portéka az a kisdedóvoda.

*

Huszonkilencz vádlott fog állani 1894. január hó 23-án a kolozsvári eskütszék előtt a Memorandum terjesztesőeit. Ez is magördemelt egy vezércikket a „Gazeta"-tól. A czél az, — a „Gazeta" szerint, — hogy az 1881-ben megalitott román program nyakat szegje a kormány. Hát igazi lehet a „Gazeta"-nak, mert az unió csakugyan nehézkedik. „Ma inkább ki kell hatva lennünk nemzeti harczunk komolysága által, mint valaha", — így végzi a „Gazeta". Jó, jó; de az unió mégis csak unió maradjon.

Ipar-, kereskedés és közgazdaság.

Népfelkelő élelmező járulokok.

Hogy háboru idején a katonai élelmező tisztviselőkben beálló nagyobb szükséglet fedezhető legyen, magy. kir. honvédelmi miniszter ur a népfelkelő kötelezettségben álló szon állampolgarokat, kik népfelkelő kötelezettségüknek háboru idején élelmező tisztviselői minőségben óhajtják teljesíteni, felhívja, hogy pályázati kérvényüket alább felsorolt feltételek mellett 1894. évi január hó 25-éig az illetékes polgari hatóság utján a magy. kir honvédelmi miniszteriumhoz adják be.

A pályázati feltételek kik 1: pályázhatnak mindazon polgárok, kik 1. iskolai végzettséggel, esetleg szolgálat-kötelezettségüknek eleget tettek, szen a közös hadsereg vagy hadtengerészet, sem a honvédség, sem a pótartalék, sem a szolgálat-kötelékben nem állanak; 2. kik egy középiskolát jó eredménnyel végeztek; 3. kik megtelelő polgari foglalkozással birnak és a polgari hatóság ő jegyzékeiben korlátlan elvezetésben állanak; 4. kik megszakitas nélkül 3 hóig egy katonai élelmező raktárnál saját költségükön próbaszolgálatot tenni képesek és erre kéznek nyilatkoznak.

Gondoskodva lesz, hogy a beosztottak szolgálati foglalkoztatása akként rendeztessék, hogy az illetők a kikpázsi czél csorbitása nélkül a próbaszolgálat ideje alatt beálló polgari hivatásukat tovább is végezhessék.

Azoknak, kik a próbaszolgálatot teljesitettek, egy év lefolyása alatt még egy elméleti vizsgát kell letenniök. Azok, a kik a vizsgát megtelelő eredménnyel letették, más beöse igyekszik hadi szolgálatra mint népfelkelő élelmező járulonokok kijelöltetnek, e minőségben pályázati lapokkal elláttatnak és a nép felkelés felhivása esetén 5 cs. és apostoli király Felsége által népfelkelő élelmező járulonokká kineveztetnek.

A polgari állásból népfelkelő tisztviselői rendelkoztatna történt kinevezteités csakis a népfelkelés mozgósitottságának tartamára terjed és ennek felosztalásával megszűnik.

A népfelkelő élelmező járulonokok behivásuk alkalmával magukat teljes egyenruházattal tartoznak ellátni, mely czélból tényleges bevonulásuk alkalmával megfelelő beszerzési átalányban részesittetnek.

A pályázók által valasztható katonai élelmező raktárak közé a brassói is tartozik.

Irodalom.

A „*Honvéd*" czimü politikai napilap, mely oly rohamosan hódította meg a közönséget, pompás ajándékul kedveskedik előfizetőinek karácsony ünnepére. Gyönyörü díszkötésü kötetben mutatja be a Jókai-album a koszoru irő legkiválóbb regényelnek hőseit, művész kezű megrajzolt szines képekben magyarázó szöveg kiséretében. Az albumot Jókai Mórnak arczképe nyitja meg, majd bemutatja őt dolgozó szobájában. Ohajtjuk, hogy no hányozzék ez a remek mű egyetlen magyar ember asztalról sem. Hisz könnyü szerrel intuat hozza mindenki. Csak elő kell fizetni 1 frttal egy hónapra a „Honvéd"-re. Mutatványszámot bárkinek 8 napig ingyen küld a „Honvéd" kiadóhivatala, Budapest VI., Révai-ut 14. sz.

—

A „*Dieat-Szalon*", mely méltó versenytárs nélkül áll irodalmunkban, ugy a divatot, mint a szépiroda mi közleményeket illetőleg egy-egy distartalmu kis könyvecskét, mindenn pedig ugynevezett kisleveleket ad, mindjobban tert hódít a müveit magyar hölgyek körében és kiszorítja az idegen nyelvű vállalatokat. Szépirodalmi közleményeit elsőrangu magyar irók adják, valogatott és gondosan fordított külföldi jelesebb termékekkel vegyvesen, a szerkesztés élén pedig Szabóné Nogál Janka áll, ki mint a Petőfi-társaság tagja a tevékeny irodalom egyik legkedveltebb irója ismeretes. A divatrész hasonlóképen nő kötetre alatt áll, mig pedig Faughné Gyujtó Izabella nevénez van fűzve, kinek ismert és érdemes irodalmi működése kezeséget vállal azért, hogy a divat-tudósitás ez olyan iránt, szinted és leirásokkal kerülhet az olvasó elé, a milyen eddig még nem volt. A lap czimus, tetszetős formában, rendkivül elegans kiállitásban jelenik meg, temérdek képpel tarkitva. Szerkesztési rendszere pedig minden szamban érdekes nőt arczképet hoz, a magyar szellemi és társadalmi élet egy-egy kiválóbb nőalakjáról. Szivesen hasznájuk fel ez alkalmat, hogy ezt a valóban czélszerű megtelelő lapot, mely mindenkinek szólva van, mig a legutcsabb is, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. — Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetések és megrendelések czimcondik a „Dieat-Szalon" kiadóhivatalhoz: Budapesten, Gizella-tér, Haspalota. Mutatványszámok ingyen küldetnek.

—

A „*Zenélő Magyarország*" ujonnan alakult budapesti zenemű-kiadó vállalat kiadásban 1894. évi januártól minden szombaton 4—8 oldal hosszúságu zenemű megjelent „Zenélő Magyarország" czimü zenemű heftjay karácsonyi mutatványszámra megjelent s tartalmazza jeles leltetelekben a következő zenemű udosaokat; Eket, ölet, aldásatlan dlet. Nótái: Tudom, hogy hűtszatlan. Dal: Szálj ide, szálj oda. Részeg vagyok, rózsám! népdalokat zongorára és énekhangra alkalmazva. A valóban hézagpótló, olcsósága által szegény és közép osztály egyaránt megszerezhető népszerű zenetolyóirat előfizetési ára negyedévre (13 szám) 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. és kapható minden hirlapelárusitónál, valamint a kiadóhivatalban: Budapest, Csengery-utcza 62/c. sz.

—

A magyar népnevelés Codexe. A magyarországi nepoktatásügy szervezete czime alett egy hatvan ivre terjedő kittinő forrás munka jelent meg Lévay Ferencz, dr. Moritz Emil és Szapary Tamás miniszteri fő tisztviselők sok évi tanulmánya alapján, grófi Csáky minister által atengedett hivatalos források felhasználásával, mely a közösgazdasági és tanügyi szakfőnökök és tisztviselőknek megbecsülhetetlen anyagot és utbaujzattast nyujt. E mintegy 60 sürün nyomtatott ivre terjedő Codexben, a régi, hasonczim müvek sabionszerü modorával szakitva, nevezett szerzők a nepoktatásügy intézkedéseit és rendeleteit oly könnyen áttekinthető feldolgozásban nyujtottak, a minőt hasonló, de aránylag kicsinyes latkörü kiszérletenkő nem lehet talalni. F hialható e hivatalos jellegü nagybecsü müben a kisdedóvás, óvóképzés, elemi-, felső nép- és polgari iskolák, felsőbb leanyiskolák, tanitó-, tanitónő-képzők, kereskedelmi- és iparisokolák iránti törvények, utasitások s rendeletek megfelelő kimerítő tanulmányjegyzetekkel, a melyekben az elevélések és módositások feltalálhatnak. Folytatása a nagyszabásu munkának a jövő évben fog megjelenni. Az Eggenberger féle budapesti könyvkereskedésben kapható. Ára 6 frt 60 kr.

A közönség köréből.

A t. Postafelügyelőség b. figyelmébe.

(*Válaszul a „Felvilágosítás"-ra*).

Köszönettel tudomásul veve Baróthi posta- és távirda-igazgató urnak a postatakarékpénztár beikezelésére vonatkozó szives nyilatkozatát a teljesen méltányolva az ott felsorolottakat, csak azt kivánjuk megjegyezni, hogy lehetnek a takarékosokok között olyanok is, pl. tisztviselők, a kik havi fizetésükből bizonyos zsebpénzt engedélyeznek magukuak, melynek pl. egy napra eső része 50 krjczárral nem nagyobb.

Ha egy bizonyos napon az illetőnek megmarad 50 krajczája, ha rögtön levélbélyeget hozat rajta, az meg van takaritva; mig ha azon másik esetet varja, mig még 20 krja megmarad, lehetséges, hogy a 30 kr. is elkő; egy szóval a levélbélyeg bevásárlása által alkalom nyilik a takarékosságra; mig ha a levélbélyeget nem lehet bevásárolni, alkalom nyilik a pazarlásra. Hogy pedig ez utóbbi hajlam a legtöbb emberben igen erős és nagyon könnyen győzi le a takarékosági hajlamot, azt mint köztudomásu dolgot emlitení sem kell.

Azért, ugy hiszük, hogy az emberek nagy tömegelben igen gyenge takarékossagi hajlamot tamagitni képes módozatot a postatakarékpénztarnak kitalálni igen üdvös volna, s a levélbélyegekkel azaz szabályi behozatalával, hogy a kik egyszerre több takaréklapot tesznek be, azoknak a betétöröl minden alkolommal a bélyegek 1% eladási árkedvezménye pl. a postatakarékpénztár tartalékalapja javára levonassék; el is lehetne érni. Ez pl. 5 frtnál (a mi különben maximumnak volna megállapitható) csak 5 kr. volna, mig a cseléknek tiszcer a postara menetele okvetlenül többre, pl. 1 frtra tehető.

Midőn ezen kedvezmény érdekében felszólalunk, hatarozottan a tisztviselők és az ezekkel egyenlő sorsu, aranylag jó anyagi viszonyok közöt élők társadalmi osztályara gondolunk, mely társadalmi osztályban a takarékossagot apolsa — ugy hiszszük, szintén oly fontos, mint az alsóbb osztályokonál. A postatakarékpénztar humanus irányát ezen módositás altal veszély annál kevésbbé fenyegetné, mert az 50 krnál, illetőleg 5 frtnál nagyobb összegeket megtakaritók ugy is okvetlenül a bankszerüleg berendezett takarékpénztárakat keresik fel betéteiknek, már csak az 5 frt értékü leveléjgy egyszerre való felragaszásának unalmassága miatt is. Ezeket hárokodunk lehető tekintetbevétel végett ismételten a t. Posta- és távirdaigazgatóság b. figyelmébe ajánlani.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk t olvasóinak és munkatársainak a karácsonyi ünnepek alkalmából boldog ünepeket kivánunk!

— A király beteg. Bécsből tudósitnak, hogy a király meghűlt és orvosi tanácz folytán szobáit nem hagyhatja el. A király a bécsi karácsonyi kiállitas megtalogatását igérte volt meg, de betegsége miatt az utolsó percczelhen lemondott a latogatás szándékáról. A kiállitásba Wiseno ezigados, grófi Paarnak, a király főhadsegédének adjutánsa hozta meg a latogatás elmaradásának hirét. Udvari körökben azt allitják, hogy előzőr történt most, hogy ő Felsége előre bejelentett latogatásról lemondott. Ő felsége vasárnap kocsizás közben hűlt meg és gyengébb foku torok-kataruhan szenved, de a legutóbbi jelentés szerint Ő felsége egészsége annyira helyreállott, hogy Bécsben már kihalgatást adott.

— A belügyminister üdvözlete az E. K. E.-nek, A balázsfalvi roman tanuló ifjusag kolozsvári latogatása öltetéből Hieronymi Károly belügyminister üdvözlő, de levelet intezett az Erd. Kárpát-Egylet kolozsmegyei osztálya elnökéhez. A levél igy szól;

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

„Nagyságos uram! A hirlapok útján értesülök arról az előtökünk folyagatásról, a melyben Kolozsvárra Nagyságod vezetése alatt, az „Erdélyi Kárpát-Egylet" küldöttsége, az oda kiránduló bázasfalvi roman tanulóifjuságot részesítette. A magyar és roman tanulóifjuság oz alkalommal történt eriitkeresésnek szivélyes, barátságos módja, a mindkét részről valótott nyilatkozatok testvéries hangja és az a meggyőződésem, hogy hazánk különböző nyelvü hazosai között az egymás iránti tiszteletet, tiszteletet és ragaszkodási bensővé és szilárdá csak társadalmi uton lehetjük, arra indit engem, hogy örömmel üdvözöljem az Erdélyi Kárpát-Egylet s azon ezen egylet kolozsmegyei osztályának elnökét, Nagyságodat, egyleti működésünknek üdvös, hazafias irányait. Fogadja Nagyságod őszinte tiszteletem nyilvánitását."

A dalárdánk által karácsony **másodnapján rendezendő és tudváleléleg rendkivül érdekes müsorral biró daleste-lyére** ujból felhivjuk olvasóink b. figyelmét.

— Ujévi üdvözletek megváltása. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur meg 1889. évi december havában 2705. szám alatt, a kelt rendeletével felmentette a közvetlen vezetése alatt álló hatóságokat és intézeteket az egész szokásos hivatalos ujévi üdvözletek alól s egyuttal megengedte, hogy a testületek maguk választhassák meg azon lehetőleg helyi jotékony czélt, melynek javára tett adományukkal ezen üdvözletek megváltják. Ennek alapján a brassói m. kir. állami fő-reál-iskola tanárai az ujévi szokásos üdvözletekre ez évre az intézet szegény tanulói segélyzőegyesület pénztára javára befizetett 25 korónával váltották meg. — (Üdvözöljük a fő-reál-iskola kezdeményezését és reméljük, hogy mások is követni fogják, Szerk.)

— A közügyért buzgón fáradozó munkassagot elismerő kegyeletes érzés szép nyilvánulásával értesitnék a helybeli magyar protestáns nőegylet kebelebéli, elő tanubjcznyságaul annak, hogy az ily közügy iránti érzéletet azok tudják legigazabban méltanyolni, kik magok is birnak ezen nemesb lelki indulattal. Ezen egylet sok dicsőn alt s volt furadhatalan munkassagu gazdája: t. Vesszrémi Józsefné asszony ugyanis, ki ezen adassaban tényesen bebizonyitotta, hogy egy egyszerü polgári alassú magyar nő alassa is mily hasznossan működhetik körében, ha szive és lelke helyén van körünkből távozván, az egylethen eddig vele egy czélért buzgó társai, czikkön ennek nemes érzéét és kitüntetésen tevékenygyü éltető lánczát, melt. Sassy Friggyesné elnök és t. Felmer Lajosné alelnök és nagyasgaikkal, testületileg megjelenve nála, az egylet nevében szives bucsut vettek tőle, kit vele alas, hogy pénzbeli adomány nélkül ezen kiválóbb czélra a tavozótól. — Mi is őszinte szájulju, hogy varosunk egy ily munkás nőtagot vesztett el s kivánjuk, hogy a tavozót a jók aidása kisérje uj tevékenyzésben.

— Szinészet. Náni-t adták csütörtökön, f. hó 21-én, a szinházlátogató közönség nyomaszto részvétlensége mellett, a melynek hatása megiatszott a szinészeken s publikumon is. A teremben hideg volt, szinte téli kabatba kivánkozott az ember s a Fenyessy Margit (Náni) dalai cseppet sem vilanyozták fel a kedélyeket. Hevesy (Kreuzer Michel) szerepében bármely tehetős vaudeviliszinész becsületére vált volna. Jó játszott még Asztalos S. (Józsi) és Saághy Rózsika (Róza) keresetlen egyszerü játéka is tetszett. Elkeintve az általános készultlenségtől, ezek kárpótolnak a hiányokért, melyben az előadás szenvedett.

— Ellsmerés. Horn Dávid budapesti negykereskedő alábbi sorokat intézte 1893 évi december 19-én Téglás Lajos tanitó urhoz Gyulafalvára:

„Gyulafalvi gőztörésztelepelmen fontartott hat osztályu elemi népiskolák tapintatos és szakerczü vezetése körül aránylag rövid idő alatt elvitázhatlan érdemeket szerezvén, indittatva érzem magam, Önt ezennel igazgató tanitónak kinevezni, a miben ez alkalommal hazafias működésért tanitóink fejezem ki legnagyobb megelégedésemet s kérem, hogy ugy mint eddig, továbbra is főleg az idegen ajku gyermekekkel a hazai nyelv elsajátitása körül fordítsa legnagyobb figyelmét és hogy belőlük jó magyar honpolgárokat neveljen. — Üdvözlem, kiváló tisztelettel: *Horn Dávid s. r.*

— Eljegyzés a királyi hárem. Pólaból jelentik, hogy Karolina kir. herczegnő, Károly Szalvátor kir. herczeg leányát s Ferencz Szalvátor kir. herczegnek, a király vejének hajadó eljegyzete Bajor herczegnek, a volegyny a bolgar fejedelem unokacsesse, o házasság által tehát ismét szaporodnak a rokonsagi kapcsok, a melyek Ferdinand fejedelmet a magyar király hazájához fűzik. A magyarok szivesen fogadjá alapitványi hölgyek ajándóje. Mintha csak valami bebonaja volna a királyi ház herczegkisasszonyinak, hogy a ki közülök ezt a méltosagot viseli, a ki fejedelemhez megy, ugy-szólva szétszórja a kiadott czikkeket, a melyeket a szép szüzek kiadványai szerint

napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és a hoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy fenti igazságszok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Felhívatnak egyuttal mindazok, kik a lefoglalt s most elárverezendő tárgyakra ei sőbbséggel birnak és ez a végrehajtási iratokbol ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdésénél szóval vagy irásban alulirt végrehajtónál az 1881. évi LX. t.-cz. 111. és 112. §§-ai értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulassák.

Kelt *Fogarason*, 1893. évi december hó 20. napján.

Gyárfás Ferencz.
556 (1—1). kir. birósági végrehajtó

14540.—1893.

Pályázat.

Az alólirt városi tanácsnál üresedésbe jött, évi 500 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel egybekötött fogalmazó-gyakornoki állomás betöltése iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Az ezen állomásra pályázni szándékozók tartoznak a feddhetlen előéletük igazolása és annak kimutatása mellett, hogy a 3 hazai nyelvet birják, a jogés államtudományi államvizsgát letették — a felszerelt folyamodványukat a jövő 1894. évi január hó 4-én déli 12 óráig alólirt városi tanácsnál átnyujtani.

Brassó, 1893. decz hó 12.

(540) 2—3 A városi tanács.

Sz. 6389.
1893. urb.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, miszerint Vidombák község általános határatgosi ügyben az előmunkálatok megkezdése, jelesen az érdekelt felek képviselőinek rendezése, működő mérnök megválasztása és költségelőirányzat elkészítése végett tárgyalási határnapul a helyszinére, azaz Vidombák község házához 1894. évi január hó 29-ikének d. e. 9 óráját tüzöm ki, melyre a feleket azzal idézem meg, hogy kimaradásuk a tárgyalást nem akadályozandja.

Egyszeránmint felhivom a birtokrendezési mérnököket, hogy a mennyiben kérdéses ügyben a működő mérnöki eendőket elvállalni szándéoznak, a szerződési pontozat előterjesztése mellett ajánlataikai hozzám vagy az érdekelt felekhe a kitűzött határnapig küldjék be

Brassó, 1893. decz. 9 én.

A kir. törvényszék nevében:

Vizy József,
(542) 2—3 eljáró kir. törvényszéki biró.

A brassói kir. ügyészségtől.

Szám 6124.
k. ü. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

A brassói kir. törvényszéki fogház udvarán lévő pöczegödrök 1894. évi takaritási munkáinak biztositása czéljából a brassói kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi december hó 27-én délelőtt 10 órakor árlejtés fog tartatni, miről vállalkozók oly megjegyzéssel értesittetnek, hogy az árlejtési feltételek a kir. ügyészségnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Brassó, 1893. december 14.

Bodó Sándor,
kir. ügyész.

Eladási hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy f. évi december hó 27-én a Brassó belvárosi görög nemzeti egyház tulajdonát képező Almásmező (Pojana merului) határán fekvő „Branistea" nevü erdőrész vágásterületen lévő kijelölt 1203 darab tölgyfa mely 1252.51 m^3 köbtartalomra és 2505 frt 02 kra becsültetett, zárt ajánlat mellett el fog adatni.

Irásbeli zárt ajánlatok 10% bánatpénzzel vagy elfogadható értékpapirokkal ellátva, f. évi december hó 27-én délelőtti 11 óráig az egyházi irodahelyiségben (Lópiacz 12. sz. a.), a délelőtti hivatalos órák alatt beadandók, a hol a becslő-jegyzék, valamint az egyéb feltételek is betekinthetők; később beérkezett ajánlatok el nem fogadhatók.

Brassó 1893. decz. 14.

A Brassó belvárosi, Szt. háromságról czimzett görög nemzeti egyház.

Ajánljuk a nagyérdemü közönségnek tőkebefektetéshez

a nagyszebeni „ALBINA" takarék- és hitelintézet

5%-os zálogleveleit.

Ezek 1000 forintos és 500 forintos appoints-ekben vannak kiállitva és

minden levonás nélkül tisztán 5% os kamatoznak.

A kamat-szelvények félévenként, januar 1-én és julius 1-én a nagyszebeni és brassói intézeti pénztáraknál, valamint a pesti magyar kereskedelmi bankná! Budapesten minden levonás nélkül és jutalékmentesen beváltatnak.

A záloglevelek 30 éven belül, kisorsolás utján, az intézet által beváltatnak.

A záloglevelek pontos kamatozása és beváltásáért kezeskednek:

1.) A záloglevelek biztosításáról szóló 1876. évi törvény értelmében a záloglevél-tulajdonosok fedezésére meghatározott és azok javára telekkönyvileg biztosított jelzálogok, a melyekre legfölebb az érték ⅔ részeig zálogleveleik adatnak ki, mi minden záloglevélre a felügyelő bizottság ellenjegyzése által elismerve van.

A záloglevelek tehát a gyámsági biztositéknál nagyobb biztositékkal birnak.

2.) Az emlitett törvényben előirt a záloglevél-tulajdonosok további különös biztosítására az intézet részvénytőkéjéből kiszakitott **200,000 forintnyi** záloglevel-biztositéki alap.

3.) Az intézet egyéb összes vagyona a tartaléktőkével együtt.

☞ Az „ALBINA" 5%-os zálogleveleit tehát mint abszolute biztos, ugyis mint egyike a legjövedelmezőbb honi értékpapiroknak, nagyon is alkalmas tőkét befektetésére, árvapénzek, nyilvános és magánalapok stb. elhelyezésére, és a mennyiben a készlet engedi, a budapesti tőzsde árfolyamában árusitjuk el azokat.

Jelentékeny tételek bevásárlásánál középárfolyam mellett adjuk el.

„ALBINA"
TAKARÉK- ÉS HITELINTÉZET
brassói fióktelepe.

242 (66—100)

Kőszén-kályhák!!

Jutányos, jó minőségü petrozsényi kőszén bevezetése által van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. figyelmét ujbol felhívni az általam már 18 év óta bevezetett s különlegesen

kösténtüzelésre szerkesztett tömkályhákra,

melyek ujabb javitások és a korábbi hiányok megszüntetése által oly tökéletességet értek el, hogy a legmagasabb követelményeknek is megfelelnek.

Ezen kályhák felülről fűtettnek és helyes szabályozás mellett 6—10 órai időtartamig füllnek. Minthogy a tüz lefedetlen, a kösténben levő összes gázok nemcsak szaghatlanul égnek, hanem teljesen kihasználtatván, ez által a fűtőanyag legnagyobb megtakaritása értik el.

Ezen nagy hőtelesztésnél, melynek sem a kovácsolt sem az öntött-vas állandóan ellen nem állhat, a fűtőcylinder egy általam előállitott anyaggal bélletem ki, mely a cylinder olvadását vagy repedését meggátolja.

Minden általam készitett tömkályha egyszerü és szolid kivitelben állittatik elő s mindenkeit egy külső burkonnyal látom el, mely a kiárado alkalmatlan hőséget véd egyuttal azonban a meleget a fűtött helyiségben egyenlően feloszlja; ezenkivül a burkony egy nagyobb ajóval el van látva, hogy ez által a nagyobb meleg szükség szerint felhasználható legyen.

Ezen kályhák könnyü kezelése és tisztogatása a családviszonyokhoz van alkalmazva és csekély figyelem mellett könyvben megerthető

Egyszeránmind ajánlom az általam szerkesztett nagy

körforgo-rendszerü kályhákat csőszerkezettel

nagyobb helyiségek, mint templomok, tornatermek, vendéglők stb. számára, ezek itt helyben a Fleischer és Társa, Portiert-féle (kertsch-utlja) vendéglőben továbbá a közkórház előtt levő pavilonjaiban lettek bevezetve és jelesen beválnak.

Minden általam készitett kályháért **3 évi jótállást** vállalok és azokat nagyság szerint 15 frtért felfűlé szállitom. Mély tisztelettel

Eichberger János. lakatosmester

(533) 4—3 Brassó, Szélespatak.

Előnyös részletfizetésre!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, miszerint kizárólag csakis

ARADI BUTORT

bizományilag árusitok el és pedig egész Magyarországon és Erdélyrészben legjobbnak elismert jó anyagból és szolid kivitelben a **Reinhardt Fülöp** czég által készitett gyártmányokat.

Hálószoba-, ebédlő-, salonberendezések

mindenféle stilben, bármely versenyt felülmuló olcsó árakon — ugy készpénz, mint részletfizetés mellett

Korház-utcza 62. szám alatti raktárromban

gyári árakon kaphatók.

Ugyanott jól berendezett raktár órák, képek, tükrök, vászon- és konfekczió-árukban, olcsó áron és előnyös részletfizetések mellett.

Teljes tisztelettel

128 (30—*) **Grünvald Albert.**

Jutányos árak! Olcsó butor!

Teljes berendezések!

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijacskákat

angol módszer szerint teljesen kicserzett

és legjobban

nyujtott, ragasztott

és

varrott, zsinőrökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztositunk, felkérjük a t. gyárosokat és iparlókat, szükséglet esetén szives megbizásukkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg,
bőr- és hajtószij-gyár
Brassóban.

Megrendelőcsekkel kérjük a vasúgsipot és czélszerűséget millimeterekben megnevezni

Iroda és raktár: Balvaros Kolos fo utcza 34. sz. a.

Brassó, nyomatja és kiadja a „Brassó" könyvnyomdája — Barasstein Márk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.